

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

04 лютого 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 158/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Лукаша Т.В., Макарчука М.А.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидата Губської Олени Анатоліївни на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у межах процедури конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 02 серпня 2018 року,

встановила:

Згідно зі статтею 79 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02 червня 2016 року № 1402-VIII (далі – Закон) конкурс на зайняття вакантних посад суддів Верховного Суду у відповідних касаційних судах проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (далі – Комісія) відповідно до Закону.

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду:

- у Касаційному адміністративному суді – 26 посад;
- у Касаційному господарському суді – 16 посад;
- у Касаційному кримінальному суді – 13 посад;
- у Касаційному цивільному суді – 23 посади.

Губська Олена Анатоліївна 12 вересня 2018 року звернулася до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Комісією 08 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 78/вс-18, зокрема, про допуск Губської О. А. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посади суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 18 жовтня 2018 року № 231 /зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання у межах конкурсу на зайняття 26 вакантних посад

суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду 157 кандидатів, зокрема Губської О.А.

Положеннями статті 83 Закону закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна), професійна етика та добросовісність.

Губська О.А. 12 листопада 2018 року склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 87,75 бала, і згідно з рішенням Комісії від 13 листопада 2018 року № 257/зп-18 її допущено до виконання практичного завдання під час іспиту в межах кваліфікаційного оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 14 листопада 2018 року практичного завдання кандидат набрала 73,5 бала та згідно з рішенням Комісії від 27 грудня 2018 року № 327/зп-18 її допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Згідно з положеннями статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада добросовісності, яка, зокрема, надає Комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за наявності відповідних підстав - висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності.

Абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі - Положення) визначено, що під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та добросовісності.

Підпунктом 4.10.1 пункту 4.10 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі - Регламент), передбачено, що інформація щодо судді (кандидата на посаду судді) або висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності надається до Комісії Громадською радою добросовісності не пізніше ніж за 10 днів до визначеної Комісією дати засідання з проведення співбесіди стосовно такого судді (кандидата на посаду судді).

Громадською радою добросовісності у передбачений Регламентом строк - 25 січня 2019 року затверджено та надано Комісії висновок про невідповідність

кандидата на посаду судді Верховного Суду Губської О.А. критеріям професійної етики та добросовісності.

Однією з підстав для цього висновку стало те, що на думку Громадської ради добросовісності, кандидат на посаду судді свавільно встановлювала обмеження у реалізації права на мирні зібрання, що нівелювало реалізацію свободи мирних зібрань.

Зокрема, кандидат у складі колегії суддів Київського апеляційного адміністративного суду брала участь у розгляді апеляційної скарги Чернігівської обласної організації політичної партії «Демократичний Альянс» на постанову Чернігівського окружного адміністративного суду від 23 листопада 2013 року у справі за адміністративним позовом Чернігівської міської ради до Чернігівської обласної організації політичної партії «Демократичний Альянс» про обмеження права на мирні зібрання. Постановлену за результатами розгляду цієї апеляційної скарги ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 06 лютого 2014 року було скасовано ухвалою Вищого адміністративного суду України від 23 березня 2016 року з направленням справи на новий розгляд до суду першої інстанції. Згідно з рішенням дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя під час постановлення 06 лютого 2014 року ухвали Київського апеляційного адміністративного суду кандидат допустила порушення норм процесуального права, що свідчить про наявність в її діях ознак дисциплінарного проступку. Однак у зв'язку із закінченням строку для притягнення кандидата до дисциплінарної відповідальності у відкритті стосовно неї дисциплінарної справи було відмовлено.

Кандидат пояснила, що ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 06 лютого 2014 року проведення мирного зібрання не заборонялось, а встановлювалось обмеження шляхом заборони встановлення малих архітектурних форм та використання звуко-відтворюючої апаратури. При постановленні цієї ухвали було враховано інформацію про проведення в центрі міста Чернігова інших заходів та складну політичну ситуацію, яка свідчила про можливість реальної загрози життю та здоров'ю людей через велике скупчення народу, перешкодою для руху якого могли стати малі архітектурні форми.

Як вбачалося з матеріалів справи, за адресою: м. Чернігів, вулиця Гетьмана Полуботка (об'єкт позовних вимог), 14, розташована Чернігівська загальноосвітня школа № 3 поруч зі сквером імені Б. Хмельницького, де мало відбуватися вшанування пам'яті жертв голодомору. За адресою: м. Чернігів, вулиця Шевченка (об'єкт позовних вимог), 7 розташована Чернігівська обласна державна адміністрація, на яку 25 січня 2014 року було здійснено напад (зазначено у судовому рішенні колегії суддів). Переглянувши відеозапис штурму Чернігівської обласної державної адміністрації в мережі Інтернет, у колегії суддів не викликало сумнівів щодо відсутності будь-яких мирних намірів осіб, які на ньому зафіксовані. Сутички відбувалися одночасно посеред вулиці Шевченка, Красної площі та проспекту Миру, безпосередньо поруч зі сквером імені М. М. Попудренка. Ця обставина зумовлена компактністю вказаних вулиць за рахунок їх вузької проїжджої частини та розташування на них будівель приблизно

на відстані чотирьох метрів від дороги. Отже, розташування малих архітектурних форм було б неможливе без перекриття вулиць. Також поблизу вказаного скверу розташовані Чернігівський обласний драматичний театр імені Т. Шевченка, кінотеатр імені Щорса (Магістратська вулиця), Чернігівська міська рада (Магістратська вулиця) та алея Героїв, на якій кожні вихідні проходять ярмарки. З урахуванням викладеного колегія суддів дійшла висновку, що інтереси інших людей є більш пріоритетними за інтереси учасників заходів.

Під час співбесіди кандидат наголосила, що станом на 06 лютого 2014 року був відсутній Закон України «Про мирні зібрання» та при вирішенні спору колегія суддів посилалася на статтю 39 Конституції України, статтю 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статтю 182 Кодексу адміністративного судочинства України.

Кандидат зазначила, що за вказаних обставин ухвалене колегією суддів Київського апеляційного адміністративного суду судове рішення відповідає практиці Європейського суду з прав людини у справах «AUSTIN та інші проти Сполученого Королівства» та «Християни проти расизму і фашизму проти Сполученого Королівства». З урахуванням цієї практики застосування обмежень щодо реалізації права на мирні зібрання виправдовується у разі складної політичної ситуації та виникнення у зв'язку з цим конфліктів.

Європейський суд з прав людини в рішенні від 16 липня 1980 року у справі «Християни проти расизму і фашизму проти Сполученого Королівства» зазначив, що загальна заборона демонстрацій може бути виправдана тільки за наявності реальної загрози, що вони приведуть до безладів, які не можуть бути попереджені менш жорсткими заходами. Органи влади також повинні враховувати наслідки заборони мирних заходів, які самі не створюють загрози для громадського порядку. Якщо ж із міркувань безпеки така заборона є неминучою, тоді вона вважається необхідною в розумінні пункту 2 статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Варто зауважити, що практика Європейського суду з прав людини є прецедентною і кожен прецедент має відмінності залежно від конкретних обставин справ.

У пункті 55 рішення Європейського суду з прав людини у справі «AUSTIN та інші проти Сполученого Королівства» від 15 березня 2012 року зазначено, що у зв'язку зі статтею 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод втручання в право на свободу зібрань, в принципі, виправдовується для попередження заворушень чи злочинів, а також для захисту прав та свобод інших осіб, якщо демонстранти вдаються до насильницьких дій (справа «Giuliani та Gaggio проти Італії»).

До Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції 11 та 17 грудня 2014 року надійшли заяви голови Чернігівської обласної організації політичної партії «Демократичний Альянс» Данькової К.О. та прокуратури Чернігівської області про проведення перевірки стосовно суддів Київського апеляційного адміністративного суду Беспалова О.О., Грибан І.О., Губської О.А. відповідно до Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні». У заявах вказувалося про порушення вказаними суддями норм

матеріального та процесуального права під час розгляду адміністративної справи № 825/4330/13-а за позовом Чернігівської міської ради до Чернігівської обласної організації політичної партії «Демократичний Альянс» про обмеження права на мирні зібрання.

У зв'язку з тим, що Тимчасова спеціальна комісія з перевірки суддів судів загальної юрисдикції не встигла прийняти рішення до закінчення своїх повноважень, вказані заяви було передано до Вищої ради юстиції для продовження розгляду за загальною процедурою та розглядалися Третьою дисциплінарною палатою Вищої ради правосуддя. Під час постановлення 01 березня 2017 року ухвали № 363/3дп/15-17 про відмову у відкритті дисциплінарної справи стосовно суддів Київського апеляційного адміністративного суду Беспалова О.О., Грибан І.О., Губської О.А. у зв'язку із закінченням строку для притягнення до дисциплінарної відповідальності Третя дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя дійшла висновку про відсутність у діях вказаних суддів ознак дисциплінарного проступку, несумісного зі статусом судді, що є підставою для звільнення судді з посади. Водночас, у діях суддів Беспалова О.О., Грибан І.О., Губської О.А. мали місце порушення норм процесуального права, встановлених, зокрема, судом касаційної інстанції, що свідчать про наявність ознак дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 1 статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, яка діяла на час постановлення ухвали Київського апеляційного адміністративного суду від 06 лютого 2014 року. При цьому єдиною підставою для скасування Вищим адміністративним судом України ухвали Київського апеляційного адміністративного суду від 06 лютого 2014 року та направлення справи на новий розгляд до суду першої інстанції стало те, що, ухвалюючи рішення щодо обмеження у вигляді застосування певних форм, способів і засобів щодо Чернігівської обласної організації політичної партії «Демократичний Альянс» на Красній площі міста Чернігова та прилеглих до неї частинах вулиць Шевченка, Магістратської, Гетьмана Полуботка та проспекту Миру, суди попередніх інстанцій, з урахуванням заявленого відповідачем місця проведення мирної акції, не перевірили обґрунтованості вимог позивача щодо таких обмежень на зазначених територіях міста по відношенню до Чернігівської обласної організації політичної партії «Демократичний Альянс».

Також Громадська рада доброчесності повідомила, що згідно з пояснювальною запискою до проекту Постанови Верховної Ради України «Про особливості відповідальності суддів, причетних до масових фальсифікацій виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року» колегією суддів Київського апеляційного адміністративного суду у складі: головуючого судді Беспалова О.О., суддів Губської О.А. та Грибан І.О. 02 листопада 2012 року було розглянуто у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу офіційного спостерігача від Партії Регіонів Зінченко І.Л. та скасовано постанову Обухівського районного суду Київської області від 31 жовтня 2012 року у справі № 2а-207/12 про відмову у задоволенні її позову до Дільничної виборчої комісії № 321334 одномандатного виборчого округу № 94 щодо визнання протиправним та скасування рішення

дільничної виборчої комісії. Скасування рішення суду першої інстанції, задоволення позову частково та визнання неправомірними дій щодо недопущення офіційного спостерігача у приміщення для голосування стало підставою для скасування голосування 1172 громадян, які здійснили своє волевиявлення відповідно до Конституції України.

Кандидат підтвердила факт ухвалення вказаною колегією суддів Київського апеляційного адміністративного суду 02 листопада 2012 року постанови та пояснила, що під час апеляційного розгляду справи № 2а-207/12 було встановлено, що Зінченко І.Л. мала право бути присутньою в день голосування на виборчій дільниці, оскільки її повноваження як офіційного спостерігача від Партії регіонів підтверджувались відповідним посвідченням. Водночас, відповідачем не було надано суду жодного доказу правомірності недопущення позивача до приміщення виборчої дільниці. Будь-яких інших рішень щодо скасування голосування в одномандатному виборчому окрузі № 94 або таких, які стали підставою для скасування голосування, колегія суддів не приймала.

Окрім того, Громадська рада доброчесності зазначила, що кандидат у складі колегії суддів Київського апеляційного адміністративного суду залишала без змін рішення судів першої інстанції у справах про обмеження права на мирні зібрання за апеляційними скаргами:

- Громадської ініціативи «Громадський захист Київщини» на постанову Київського окружного адміністративного суду від 02 березня 2012 року у справі за позовом Виконавчого комітету Броварської міської ради Київської області до Громадської ініціативи «Громадський захист Київщини» про обмеження права на мирні зібрання (ухвала від 17 квітня 2012 року);

- Народознавчого товариства «Берегиня» на постанову Черкаського окружного адміністративного суду від 14 вересня 2011 року у справі за позовом Виконавчого комітету Уманської міської ради до Народознавчого товариства «Берегиня» (ухвала від 19 квітня 2012 року);

- кандидата у народні депутати України по одномандатному виборчому округу № 95 на постанову Київського окружного адміністративного суду від 18 жовтня 2012 року у справі за позовом Виконавчого комітету Вишневецької міської ради до кандидата у народні депутати України по одномандатному виборчому округу № 95 про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання (ухвала від 01 листопада 2012 року).

У цих справах, урахувавши надані позивачами докази, колегія суддів Київського апеляційного адміністративного суду вважала доведеним твердження позивачів щодо порушення процедури повідомлення про мирні зібрання, у зв'язку з чим було позбавлено позивачів можливості здійснення підготовчих дій, необхідних для забезпечення безперешкодного проведення заходів, підтримання громадського порядку, охорони прав і свобод інших людей, а також можливості належного реагування у разі порушення громадського порядку та заподіяння шкоди життю та здоров'ю населення.

Кандидат підтвердила свою участь в апеляційному розгляді вказаних справ та пояснила, що в кожному окремому випадку суд ухвалював рішення на підставі

наявних у матеріалах справи доказів після того, як було встановлено, що запропоноване обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання може бути застосовано судом з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, в інтересах громадського порядку. Постановлені колегією суддів Київського апеляційного адміністративного суду ухвали до Вищого адміністративного суду України не оскаржувалися та набрали законної сили, будь-яких скарг до компетентних органів не надходило.

Під час співбесіди кандидат наголосила, що на момент ухвалення судових рішень у вказаних справах Європейським судом з прав людини ще не було прийнято рішення у справі «Веренцов проти України», був відсутній Закон України «Про мирні зібрання», а судова практика вирішення таких спорів була сформована на підставі статті 39 Конституції України та 182 Кодексу адміністративного судочинства України.

Іншою підставою для висновку Громадської ради доброчесності про невідповідність кандидата критеріям професійної етики та доброчесності стало те, що суддя, не перебуваючи на робочому місці (була на навчанні), ухвалювала судові рішення.

Зокрема, кандидат під час проходження навчання у Національній школі суддів України в м. Києві ухвалила 09 квітня 2015 року 33 судових рішень, 12 березня 2012 року - 1 судове рішення, з 22 по 26 квітня 2013 року - 110 судових рішень, з 18 по 19 липня 2013 року - 8 судових рішень, з 30 вересня 2013 року по 04 жовтня 2013 року - 20 судових рішень, 13 жовтня 2015 року - 3 судових рішення, 18 жовтня 2016 року - 14 судових рішень.

Окрім того, кандидат під час проходження навчання у Харківському відділенні Національної школи суддів України в м. Харкові ухвалила 05 березня 2013 року 1 судове рішення.

Кандидат пояснила, що нею після закінчення навчання у Національній школі суддів України та повернення до свого робочого місця вчинялися такі процесуальні дії:

- 09 квітня 2015 року проводилося судове засідання, призначене заздалегідь на 15 годину 00 хвилин; у відкритому судовому засіданні ухвалювалося 6 судових рішень, усі інші процесуальні ухвали про відкриття провадження та призначення справи до розгляду постановлювалися після проведення судового засідання;

- 12 березня 2012 року постановлювалася процесуальна ухвала про залишення апеляційної скарги без руху;

- 25 квітня 2013 року проводилося судове засідання, призначене заздалегідь на 15 годину 00 хвилин; у відкритому судовому засіданні ухвалювалося 5 судових рішень;

- 18 липня 2013 року проводилося судове засідання, заздалегідь призначене на 15 годину 00 хвилин; у відкритому судовому засіданні ухвалювалося 8 судових рішень;

- з 30 вересня 2013 року по 04 жовтня 2013 року будь-яких судових засідань не проводилось; на робочому місці розглядалися процесуальні питання та постановлювалися відповідні ухвали (про відкриття провадження у справі, призначення до розгляду, відмову у відкритті, направлення справи на дооформлення, виправлення опіски тощо);

- 13 вересня 2015 року будь-яких судових засідань не проводилось; на робочому місці розглядалися процесуальні питання та постановлювалися

відповідні ухвали про відкриття провадження та призначення справи до розгляду;

- 18 жовтня 2016 року будь-яких судових засідань не проводилось; на робочому місці розглядалися процесуальні питання та постановлювалися відповідні ухвали про відкриття провадження та призначення справи до розгляду, залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги.

Під час співбесіди кандидат наголосила, що переважна більшість вказаних судових рішень - це процесуальні ухвали, а судові засідання, призначені на 25 квітня 2013 року, 18 липня 2013 року та 09 квітня 2015 року, не були перенесені з метою недопущення порушення прав сторін, які були завчасно повідомлені про дату, час та місце розгляду справ, а також для уникнення порушень строків розгляду справ, визначених Кодексом адміністративного судочинства України. Також у зазначений період часу навчання проходило у приміщенні Вищого адміністративного суду України (м. Київ, вул. Московська, 8, корпус 5) та повернення до робочого місця у Київському апеляційному адміністративному суді (м. Київ, вул. Московська, 8, корпус 30) займало п'ять хвилин.

Стосовно ухвалення 05 березня 2013 року судового рішення під час проходження навчання у Харківському відділенні Національної школи суддів України кандидат пояснила, що дійсно в Єдиному державному реєстрі судових рішень наявна ухвала про відкриття провадження у справі від 05 березня 2013 року, під час постановлення якої було допущено опіску у даті її прийняття у зв'язку з великим навантаженням. З метою усунення цієї опіски кандидатом були вчинені передбачені чинним законодавством дії, зокрема вже витребувано матеріали справи із суду першої інстанції.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критеріїв особистої компетентності, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Дослідивши висновок, наданий Громадською радою доброчесності, пояснення кандидата та додані до них документи, Комісія не вбачає підстав для оцінювання кандидата за критеріями професійної етики та доброчесності у 0 балів та дійшла висновку, що Губська О.А. підтвердила здатність здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Відповідно до підпункту 4.10.8 пункту 4.10 Регламенту за результатами співбесіди Комісія у складі колегії ухвалює рішення про підтвердження або непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді. Рішення про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення у разі, якщо воно буде підтримане не

менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другим частини першої статті 88 Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням та Регламентом, Комісія

вирішила:

визнати Губську Олену Анатоліївну такою, що підтвердила здатність здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Рішення набирає чинності відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

Т.В. Лукаш

М.А. Макарчук